

در این‌ماه کنفرانس بزرگی از ریاضی دانان سراسر جهان در دانشگاه ملی ترتیب یافته و در همینه مسائل ریاضی بحث و گفتگو بعمل آمد. برگزاری این قبیل کنفرانسها بخصوص برای کشور ما، کاریست ضروری و مفید و امیدواریم آثار و نتایج حاصل از آن نیز بزودی ظاهر و آشکار گردد. ضمناً بدنباله کنفرانس شورای ملی مقارن انعقاد همین کنفرانس جلد نو زدهم فهرست کتب خطی خود را منتشر کرد. این مجلد اختصاص دارد به معرفی قریب پانصد مجموعه ریاضی و طب ۲۳ ثلث آن ریاضی است) که شامل چند هزار رساله در ریاضیات است.

این قبیل فهرستها معرف کوشش مردم وطن ما در راه علوم و معارف بشری است و امیدواریم محققان داشتمند مطالعات خود را بر روی کتب خطی و مفید ریاضی ایرانی متوجه کرزاںند و به نشر آثار خوب نیز پردازند.

خبرها و خاطرهای

در وزارت اطلاعات

آقای حمید رهنما وزیر اطلاعات طرف مدتها کوتاه کلیه پرونده‌های استفاده‌ای بیش از هزار نفر کارکنان وزارت اطلاعات را که شامل چندین هزار صفحه می‌باشد بوسیله ماشین های کمپیوتر در مجموعه کوچکی فراهم آورده است. این مجموعه شامل هزاران برگ اوراق پرونده‌ها است و هم‌اکنون در دو دفترچه که هر کدام قریب صد برگ دارد جمع شده است و با مطالعه آن طرف چند ساعت می‌توان به سوابق و وضع استفاده‌ای کلیه کارکنان وزارت اطلاعات وقوف یافت.

وزارت اطلاعات فلاؤین و تنها وزارت توانه است که از این سیستم استفاده کرده و در آینده سایر وزارت‌خانه‌ها نیز به وزارت اطلاعات تأسی خواهد گشت.

خلیج فارس و محقق عراقی

ایران باعتبار وضع و موقعیت خاصی که از قدیم الایام در خلیج فارس داشته همواره این خلیج را بنام خلیج فارس نامیده و در کتب تاریخ معتبر نیز همه جای بین نام نامیده شده است. چندی پیش آقای دکتر حسین امین یکی از محققان عراقی رساله‌ای در ۳۸۸ صفحه تحت عنوان : «تاریخ العراق في العصر السلوجوقي» نوشته که توسط دانشگاه بغداد چاپ شده است. در این کتاب هر جا ز قول نویسنده گان قدیم و معتبر از جمله استخراجی، خوارزمی، حمزه اصفهانی، خطیب بغدادی، هر تسلی و دیگران استناد شده هم‌جا نام «خلیج فارس» آمده لیکن آنجا که آقای محقق محترم ۱۱ شخصاً اظهار نظر کرده نام خلیج عربی بر آن نهاده و نوشته است در حال حاضر این خلیج بنام خلیج عربی یا خلیج بصره ۱۱ نامیده می‌شود.

آقای محقق مختار و دانشگاه بغداد عملاً نشان داده‌اند که حتی کار تاریخ و تحقیق رانیز نمی‌توانند دور از اغراض شخصی و بدون قلب حقایق تاریخی مقصود شوند و برای روشن شدن ذهن این مفرضان آنان را به فرهنگ لغت عربی که در سال ۱۹۶۵ در مصر (قاهره) منعقد شده حوالت میدهیم.

در صفحه ۱۹ بخش «الخرائط» کتاب مزبور (الموسوعة العربية) نقشه‌ایست و در این نقشه کشورهای خاورمیانه ترسیم شده و از خلیج فارس هم بنام اصلی و حقیقی اش یعنی همان خلیج فارس، یادشده است.

حکم انبارداری

رئیس دانشگاه یکی از شهرستانها باعتبار خدمات فوق بر زامه استادان مبالغی با آنان پرداخت میکرده است لیکن چون برای پرداخت مبلغ مورده نظر بیکی از استادیاران محملی نداشته لذا مبالغی در حدود هفت‌هزار ریال (ماهانه) به آن استادیار میپردازد و در حکم وی مینویسد باست حق انبارداری این مبلغ بشما پرداخته میشود.

چون استادیار مورد بحث از تحصیل کرده‌های جوان و نخبه بوده صدور این حکم را توهین به مقام دانش تلقی میکند و با همدلی و گمک سایر همکاران خود ترتیبی میدهد تا رئیس دانشگاه حکم مزبور را پس بگیرد و رسماً نیز عذرخواهی بکند.

هر گک علی ثقفى

سرهنگ علی ثقفى که اوائل فروردین امسال بدرود زندگی گفت فرزند کوچک دکتر اعلم الدوله طبیب مخصوص مظفر الدین شاه بود. وی از فوتیا میست های معروف ایران بود لیکن یک نیم از عمر شصت‌ساله خود را از بازی محروم‌مانده و نمیتوانست فعالیت ورزشی داشته باشد.

علت آن بود که در مرداد ماه سال ۱۳۲۰ و قبل از آنکه کشور ما تو سط پیگانگان اشغال شود روزی با شاهزاده نیری با یک هواپیمای ارتتشی و به قصد تحقیق‌های نظامی در مرز ایران و شوروی به فعالیت میپردازد و تو سط‌شکاری های شوروی تحت تعقیب قرار میگیرد و گویا تیری هم از راه بسیار دور به بالکنین هواپیماش اصابت میکند وی باز حمّت زیاد به قوچان می‌آید و از قوچان هم با تهیه مقدماتی به سوی مشهد رهسپار میشود و در آسمان مشهد ناگهان بالکنین هواپیما منفجر میشود واز ارتفاع دو هزار متری روی درختهای نزدیک فرودگاه مشهد سقوط میکند و بالنتیجه دو تن سرنشینان آن از مرگ حتمی نجات مییابند و علی ثقفى که خلبان هواپیما بوده یک پای خود را از دست میدهد.

* مصیبیت‌وارده را به خاندان ثقفى و خصوصاً برادر ارجمند آن مرخوم آقامی‌حسین ثقفى اعزاز تسليیت میدهیم.

مجلس توحید مختلط

و فرخه را در اول اسم همه فرزندان خود (بجز یکنفر) گذاشته و شاخص همه فرزندان آن مرحوم فرخ رو است که هم‌اکفون اداره کننده آموزش و پرورش می‌ان است. خدا بیش رحمت کناد.

ماغ ایلخانی در شیراز

آقای دکتر کاظم زاده وزیر علوم و آموزش عالی میگفت در شیراز منزل قدیمه ساز و گنهنی داریم که بیان ایلخانی معروف است و بسیک معماری قدیم آنرا اینجا هاده نمود. تجیع کاری، آئینه کاری و بخصوص سنگهای عمر مر و خواری این منزل بسیار زیبا و دیدنی و منزل در حکم بیک موزه است .

بر روی بخاری سان که از
سنگ بخارا ساخته شده دو بیت
شعر به شرح زیر نظر شده است:
بغیر از بخاری ندیدم کسی
که بادشمن و دوست گرمی کند

گل شراب و گل عارض و گل آتش
گر غلط نکنم فصل گل زمستان است

نمایشگاه نقاشی مجلس

بطوریکه در شماره گذشته نوشته
وزد ۲۸ استندمه ۱۳۵۰ نمایشگاهی
ز نقاشی های سه تا از نقاشان ایرانی
کمال الملک ، آشتیانی و کاتوزیان)
وسط علیها حضرت شهبانوی ایران
در مجلس شورای ملی گشوده شد.
در این نمایشگاه پخشی ازتابلو
ای کمال الملک و آشتیانی به

فرخ دین پارسای که اخیراً دارفانی
را پدرود گفت از روزنامه نگاران قدیمی
و از مردان روشنفکر مملکت مابود.
در سال ۱۳۱۷ که یکی از دختران وی بنام
(فرخ نمان) فوت میکند برای او مجلس
اختیمی در مسجد محمودیه ترتیب میدهد
و فوایمل متوفی اعم از زن و مرد در مسجد
و در مراسم بادبود او شرکت میکنند.
یکی از دوستان از قول مختاری
شیخ شهر بازی مقندر رضا شاه کبیر
نقل میکرد که وقتی خبر بر گزاری مجلس
ترجمیم مخلوط به شهر بازی رسید و کسب
اجازه شد مختاری به چوچه زیر بار
نمیرفت و میگفت ممکنست جارو چنگال
و سرو صدایی بر پسا شود و بعضی از
متخصصین به مسجد بریزند و ایجاد
مزاحمت و در درس کفند و پسا اصرار
نراوان از فرخ دین خواست که از
بر گزاری چنین مجلسی صرفنظر کند
ایمکن وی قانون نشد و گفت هر نوع
مسئولیت را بهده خواهم گرفت و بنا چار
مختاری قانع شد و دستورداد که تمددادی
با سپاه در اطراف مسجد آماده باشند
تا اگر حادثه ای رخ داد در رفع آن
بکوشند.

بدیهی است مجلس ترحیم بدون
عیجگونه سر و صد او ناراحتی بر گزارش
و حادثه‌ای نیز رخ نداد. باید گفت تا کنون
در تهران اینچندین مجلس ختمی سابقه
نداشته است که زن و مرد در یک شبستان
برای انجام مراسم ختم حضور به مرسانند.
ناگفته نماند که فرخ دین کلمه

انتخاب آقای کاتوزیان به نمایش گذاشته شده بود و تعداد ۴۰ تا بلو نیز از کارهای خود آقای کاتوزیان در سالن نمایشگاه در معرض دید علاقمندان قرار گرفته بود.

بعد از گشایش نمایشگاه افرادی از مردم وطن به تماشای تابلوها رفتهند و تئی چند نیز در دفتر یاد بود نمایشگاه مطالبی نوشتهند و اظهار نظرهایی کردند و از نظر آنکه نمونه ای از افکار پینند گان تابلوها غرضه شود به نقل نوشته چهار تن از آنها می پردازیم. اغلب این نظر گفته دوم (خانم غزاله) همسر آقای کاتوزیان است و آقای نامی پنگر نیز خود نقاشی هنرمند و سرشناس است.

* تنها جایی است که برای اولین بار در تاریخ هنر و نقاشی ایران میتوان نویزده تابلوی ارزنده کمال الملک استاد بزرگ هنر نقاشی زمان قاجاریه را با هم زنده و خوب دیده لذت بردار اقدام کارگان کتابخانه مجلس شورای ملی قابل تحسین است. کارهای استاد شادروان آشتیانی نیز در خود توجه و پر لطف بود بویژه تابلوهای قهقهه خانه، پرتره استاد وسینی میوه او با ارزش است. لیکن کارهای این ذوبزدگوار شکفت آنکه با آثار آقای کاتوزیان که در حد خود نقاش مدرن هنرمندی است شباهت وهم آهنگی ندارد. آقای کاتوزیان بیشتر مدل‌های پرتره خود را بین زنانی که کمنز آب ورنگ اصیل ایرانی دارند بر میگزینند. حتی به زحمت میتوان در پرتره‌های مردان وی نیز قیافه

های اصیل ایرانی یافت نمود. غم سنگین که بر پرتره های آقای کاتوزیان نشسته گویای این مطلب است که او انسانی شاد و امیدواری گویا در این محیط نیافرته است.

به حال آرزوی روزی را دارم که همه یا بیشتر آثار کمال الملک را مستقلان در نمایشگاه دیگری در اینجا یا جای دیگری به بینم. منوچهر فرشاد

۵۱۱۹

* متن بالا باعث شد که من هم خواسته‌های خویش را در این نوشته یافته باشم. صد درصد موافقم و آرزو دارم که آقای کاتوزیان بیشتر به خواسته‌های اجتماعی پردازند.

خانم غزاله ۵۱۱۹

* آثار استاد کمال الملک مانند خودشیدی نورافشانی میکنندو تمام آثار کاتوزیان را بتحت الشاعر قرار داده است.

آقای کاتوزیان با جرأتی که بکار بردن باعث شدن که هنر شان و آثار شان بی ارزش شود. ژاله شیائی ۵۱۱۲۸

* نمایشگاهی جالب توجه است.

علی الخصوص از اینکه یادی از استاد بزرگ هنر کلاسیک شده کارهای پرتره عضدالملک، منظره و دماوند از استاد کمال الملک و قهقهه خانه، الیه و صورت سیاه قلم اثر آشتیانی شاید پنهانه ترین کارهای این نمایشگاه باشند. وجود کارهای آقای کاتوزیان که نه از نظر محتوى و نه از لحاظ تکنیک، بعدتر دو استاد دیگر نیست در کنار کار استادان بزرگ جای بسی تأسف است.

دوستدار هنر، نامی پنگر ۵۱۱۱۱۲